

Magyarországi köztérfejlesztések vizsgálata

Vedrédi Katalin
PhD hallgató

Szegedi Tudományegyetem
Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék

IV. Több Nemzetiségű Államok Keletkezése és Felbomlása Közép-Európában
(Szeged, 2012. március 2.)

Jelen kutatási eredmények megjelenését „Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával” című, TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 azonosítószámú projekt támogatja. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A kutatás indokoltsága: A köztérfejlesztések jelentősége

- Települések folyamatosan új kihívásokkal szembesülnek
- A közterek jól tükrözik az aktuális „helyzetet”
- Tőlünk nyugatabbra ezt már korábban felismerték
- Hazánkban is egyre nagyobb hangsúlyt kapnak
- Fejlesztésükkel egyre több célt szándékoznak megvalósítani
- Számos leromlott állapotú köztér várt és vár megújításra

A kutatás kérdésfelvetése, céljai

- A hazai beruházásokon belül a források mekkora hányadát szentelik köztérfejlesztésekre?
- Milyen célokba ágyazva jelennek meg a köztérfejlesztések?
- A cél:
 - Bemutatni a közterek szerepét a település életében
 - Bemutatni fejlesztésük jelentőségeit
 - Rámutatni a fejlesztésekkel kapcsolatos problémákra, nehézségekre
 - Bemutatni a kutatás nehézségeit
- A kutatás még folyamatban van, ezért ezek csak részeredmények, de sokat sejtetnek

A kutatásban alkalmazott módszerek

- Adatbázis elkészítése a fejlesztésekről
 - Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapja
 - Települések honlapjai
 - Terepi kutatásra is szükség lesz
- Módszertani nehézségek:
 - Az adatbázist folyamatosan frissíteni kell
 - Az adatok nehezen elérhetőek, főként a fejlesztések költségvetéséről
 - A köztérfejlesztésre fordított pénzüsszegek lehatárolása szinte lehetetlen (+ soft elemek)
 - Projektek költségvetése és dokumentációja sokszor nem elérhető, vagy nem felhasználóbarát

A közterek szerepei

Közterek szerepei és jelentősége

- Különbféle szerepek jól mutatják a jelentőségüket
- Egyre inkább felértékelődnek a települések döntéshozói szemében
- Meghatározzák a települések milyenségét
- Állapotuk mutatja a helyi fejlesztéspolitika működését
- A fejlesztések során sokszor a szerepekre, funkciókra alapozzák a hosszabb távú célokat is

Hazai köztérfejlesztések vizsgálata

- Köztér: mindenki által elérhető, szívesen használt találkozási, kikapcsolódási helyek, lehetőség van gyülekezésre, rendezvények lebonyolítására, sokféle tevékenység végezhető, könnyen megközelíthető
- 240 fejlesztés, a legkorábbi 2005-ös
- NFT és ÚMFT és Regionális Operatív Programok keretében
- A forrás: ERFA

Vonzó köztér mint fejlesztési stratégia

- **Célok:**
 - Nehéz elkülöníteni őket
 - A legáltalánosabb célok, amelyek szinte minden fejlesztésben megjelennek: a közterek funkcióinak bővítése, település vonzerejének növelése, településkép és életminőség javulása, élhetőbb és vonzóbb városközpont kialakítása, kulturális élet felpezsdülése
- A legtöbb köztérfejlesztés a települések központját érinti, de vannak kivételek:
 - Leromlott, vagy leromlással fenyegetett városrészek rehabilitációja
 - Települési alközpontok kialakítása és értékmegőrző rehabilitációja
 - Lakótelepi rehabilitációk
 - Szociális város rehabilitációk

Vonzó köztér mint fejlesztési stratégia

- **Célok:**

- Például a turizmus köré csoportosuló: turisztikai vonzerők fejlesztése, kulturális örökségre épülő vonzerők fejlesztése, pl.: Esztergom város belvárosának integrált megújítása: Széchenyi tér
- A minőségi turizmus idegenforgalmi vonzereje, ide látogatók több napos helyben tartása, a turisztikai szezon kinyújtása
- A fejlesztések hozzájárulnak a vendéglátóipari és kereskedelmi egységek forgalmának növekedéséhez, az életminőség javulásához és a pezsgő kulturális élet megjelenéséhez.

Vonzó köztér mint fejlesztési stratégia

- Célok:

- Például a település közbiztonságának javítása: a közterek közvilágításának és videóval támogatott őrző védő rendszerének kialakításával, pl.: Tata, Kossuth tér értékmegőrző rehabilitációja
- A fejlesztés további céljai:
 - ✦ A történelmi műemlékek megőrzése
 - ✦ A városközpont közlekedésének fejlesztése
 - ✦ Zöldfelületek fejlesztése
 - ✦ Vonzó, élő tér kialakítása
 - ✦ Üzleti szolgáltató funkciók erősödése

Összefoglalás

- Közterek szerepe valóban jelentős, ezt a célok is alátámasztják
- A fejlesztésekben a szerepek megerősítésére, kibővítésére törekednek
- Kevés önálló köztérfejlesztési akció, de viszonylag sok valósul meg egyéb fejlesztéseken belül (17%)
- Nem derült ki, hogy a hazai beruházásokon belül a források mekkora hányadát szentelik köztérfejlesztésekre
- További kérdések, amelyeket még érdemes vizsgálni:
 - Hogyan valósultak meg a fejlesztésekkel elérni kívánt célok?
 - Mi az oka a területi egyenlőtlenségeknek?
 - Hogyan osztják meg a forrásokat a projekteken belül?

Köszönöm a figyelmet!

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

SZÉCHENYI TERV